

LibreOffice

6

Draw

Rajzolás másképp

Dr. Pétery Kristóf

Mercator
Súdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Pétery Tamás
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-615-5782-87-9

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2018
© Mercator Stúdió, 2018

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
T: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	8
KEZDŐ LÉPÉSEK	13
A LibreOffice 6.0 rendszerkövetelményei	14
Letöltési lehetőségek.....	16
A program telepítése	16
A program módosítása, eltávolítása	19
A billentyűzet	19
Az egér	23
A program indítása	26
A segítség.....	32
A súgó tartalomjegyzéke	34
A súgó tárgymutatója.....	35
Keresés a súgóban.....	35
Az offline súgó	37
Tippek.....	38
Részletes tippek	38
A névjegy	39
A program szoftverkörnyezete, ablakai	40
Az asztal	40
Az alkalmazásablak	40
Dokumentumablak	43
Címsor	45
A menüsor	46
A szalag.....	46

Állapotsor	46
Az eszköztár	46
Az eszköztárak megjelenítése	50
Párbeszédpanelek és parancsok	51
Nézetek	52
ÁLLOMÁNYKEZELÉS	55
Fájlok megnyitása és mentése	55
Meglévő dokumentum megnyitása	57
Fájlok szűrése	64
Állományok keresése	65
Dokumentumok ismételt betöltése	71
Fájltípusok	71
Állományok lezárása	73
A dokumentum tárolása	74
Változatok kezelése	76
Dokumentum-helyreállítás	77
Állományok törlése	78
Állományok tulajdonságai	78
Állományok postázása, másolása	79
A rajz vagy részeinek exportálása	81
Mentés weblapként	83
Automatikus mentés	88
Egyéb mentési beállítások	89
A munka befejezése	90
RAJZOLÁS	91
Üres rajz létrehozása	91
A rétegekről	92
Réteg létrehozása	95
Réteghasználat	96
Objektumok mozgatása rétegek között	97

Objektumok létrehozása.....	98
Oldalak létrehozása.....	98
A Rajz eszköztár.....	99
Rácsok és illesztővonalak.....	103
Beépített rajzelemek alkalmazása.....	107
Egyenesek rajzolása.....	107
Nyíllal végződő vonal rajzolása.....	108
Téglalapok és négyszögek rajzolása.....	109
Ellipszisek és körök rajzolása.....	109
Vonalak és nyilak rajzolása.....	110
Egyszerű alakzatok rajzolása.....	111
Szimbolikus alakzatok rajzolása.....	112
Nyilak rajzolása.....	113
Folyamatábra rajzolása.....	115
Ábrafelirat rajzolása.....	117
Csillagok és feliratok rajzolása.....	118
Szabadkézi rajzolás.....	119
Méretvonalak.....	121
Objektumok módosítása.....	122
Rajzelemek mozgatása.....	123
Méretezés és nyújtás.....	124
Forgatás és döntés.....	125
Tükrözés.....	125
Utólagos rajzmódosítás.....	126
Szövegszerkesztés.....	131
Tulajdonságok módosítása.....	137
A Vonal és kitöltés eszköztár.....	138
Egyéni szín beállítása.....	143
Egyéni színátmenet beállítása.....	146
Egyéni vonalkázás és bitkép beállítása.....	148
Stílusok kezelése.....	149
Objektumok másolása.....	152

Objektumok elrendezése	152
Objektumok igazítása	153
Objektumok elosztása	154
Objektumok összekapcsolása	155
Objektumok csoportosítása	157
Objektumok összevonása és felosztása	157
Objektumok törlése.....	158
Objektumok átúsztatása	159
Alakzatisműveletek	160
Térbeli objektumok	161
Síkbeli objektumok átalakítása térbelivé.....	164
Térhatás beállítása	167
Képek beszúrása.....	168
Képek beszúrása fájlból	168
Kép beszúrása lapolvasóról	169
Képek áthelyezése és méretezése.....	170
Objektum forgatása	171
Képek elnevezése	171
A beillesztett kép módosítása.....	172
Kép levágása.....	173
Képek tükrözése.....	174
Képek vektorizálása	174
Képek térbeli átalakítása	175
Fényképek módosítása	176
A képtár használata.....	179
Interaktív képek	182
Diagram beszúrása	184
A címszerkesztő használata	186
Képletek beillesztése.....	187
Táblázatkezelés.....	188
TESTRE SZABÁS.....	191

LibreOffice beállítások	191
LibreOffice Draw beállítások.....	194
Menük testreszabása	197
Billentyűzet testreszabása	198
Eszköztárak testreszabása.....	199
Események testreszabása	201
Gyorsbillentyűk	201
LibreOffice funkcióbillentyűk.....	202
LibreOffice gyorsbillentyűk	202
Rajzobjektumok gyorsbillentyűi	204
Képtár gyorsbillentyűi (Új téma).....	206
Képtár gyorsbillentyűi (előnézet)	206
Rajzok funkciógombjai.....	207
Rajzok gyorsbillentyűi	207
IRODALOM	208

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Gombamód szaporodnak a számítógépek az irodákban és az otthonokban egyaránt. Szinte mindegyik személyi számítógépen – az operációs rendszertől függetlenül – megtalálható valamilyen irodai alkalmazáscsomag, például a szinte egyeduralkodó – bár meglehetősen drága – Microsoft Office, Wordperfect Office, Ability, MagyarOffice vagy a könyvünk tárgyát jelentő, nyílt forráskódú és ingyenesen letölthető LibreOffice.

A minden szokásos irodai tevékenységet felölelő, komplex programcsomagok piacán a Microsoft 1983-ban jelent meg a Worddel, 1985-ben az Excellel, a PowerPoint 1987-ben keletkezett. A programcsomag részei már ekkor igen nagymértékben kapcsolódtak egymáshoz. Az egyre újabb fejlesztések tudatosan törekedtek az együttműködés fokozására. A Microsoft ugyanakkor kisebb képességekkel, de igen használható olcsó irodai programcsomagot is kibocsátott MS Works néven.

Az e programokban alkalmazott megoldások igen hamar „kvázi” szabvánnyá lettek, más fejlesztők is igyekeztek a kipróbált megoldásokat alkalmazni. Ennek igen eltérő szerepű programok esetében az lehet az oka, hogy az adott program kezelése sokkal könnyebben elsajátítható, ha a felhasználói környezet, illetve kezelői felület elemei már máshonnan ismertnek tekinthetők.

Hamarosan megjelentek és szolgáltatásaikban egyre jobban megközelítették a vetélytársak (többek között a Corel, IBM, Novell, Sun) programjai is a Microsoft vezető irodai programcsomagjának lehetőségeit. Ezek közül kiemelkedett az eredetileg német StarOffice, amelynek különlegessége volt a magas fokú integráltság, az alkalmazási terület, a platformok széleskörűsége, illetve ingyenes elérhetősége. Ezt a szoftvert korábban – tizenkét évvel ezelőtt – külön, papíros és elektronikus formában megjelent kötetekben tárgyaltuk.

1999 augusztusában a Sun Microsystems felvásárolta a StarOffice programfejlesztőjét, a hamburgi StarDivision céget, és a program 5.2 verzióját ingyenesen letölthető módon kezdte terjeszteni. 2000 júliusától a Sun nyíltta tette a forráskódot és elindította az OpenOffice.org projektet és fejlesztői közösséget. Közben a zárt forráskódú, kereskedelmi StarOffice csomagot is továbbfejlesztették. Az OpenOffice új fejlesztéseinek jelentős állomása volt az Unicode támogatás beépítése, mely használhatóvá tette nemcsak az eredeti nyolc nyugati nyelven, hanem a legtöbb latin betűs, ázsiai és egyéb nyelven is az OpenOffice.org programot.

A 2003. elején kezdődött 2. verzió fejlesztésekor a Microsoft Office kompatibilitás és a teljesítmény fokozására helyezték a hangsúlyt. A 2. verzió 2005-ben jelent meg.

A 3. verzió, melynek fő újdonságai az Office Open XML formátumú fájlok importálása, a VBA makró és az új ODF 1.2 formátum támogatása, 2008-ban jelent meg. Később a fejlesztést átvette egy újabb mamutcég, az Oracle.

Háromhavonta jelennek meg a hibajavításokat tartalmazó kisebb kiadások pedig az új verziók között, amelyek félévente új funkcionálitással bővítik a programot.

2010. szeptember 28-án az OpenOffice projekt több tagja megalapította a The Document Foundation szervezetet, és létrehozta az OpenOffice.org 3.3 béta változatának egy származtatott változatát. Az új programcsomag létrejöttéhez jelentősen hozzájárul az Oracle által keltett bizonytalanság, amelyben tartani lehetett attól, hogy a vállalat megszünteti az OpenOffice.org projektet, úgy ahogy ezt megtette az OpenSolaris-szal. Az alapítók remélték, hogy a LibreOffice név csak átmeneti lesz, mivel [felkérték](#) az Oracle-t is, hogy csatlakozzon a szervezethez és adja át nekik az OpenOffice.org márka nevet. Ezt az Oracle visszautasította és arra kérte az átállt fejlesztőket, hogy mondjanak le az OpenOffice.org irányítótestületében betöltött pozíciójukról, így a projekt végleges neve a LibreOffice lett. 2010. október végére, 33 OpenOffice.org fejlesztő mondott le, és állt át a [The Document Foundation](#) szervezethez.

A Go-oo projekt szintén megszűnt, támogatva evvel LibreOffice egységes fejlődését. A projekt által kifejlesztett funkciók beolvadtak

a LibreOfficeba. Más OpenOffice változatok szintén beolvadtak a [LibreOffice](#) programcsomagba.

A Canonical, Novell és Red Hat kijelentette, hogy a jövőben kiadott operációs rendszerekben az alapértelmezett irodai programcsomag szintén a LibreOffice lesz. 2011. január 20-án, az Ubuntu 11.04 fejlesztői kiadásában a LibreOffice vált az alapértelmezett irodai programcsomaggá. 2013-ban jelent meg a LibreOffice 4. verziója. 2015. augusztus 5-én jelent meg az 5.0, 2018. január 29-én a kötetünk alapját képező 6.0 verzió, mely a tizedik fő kiadás a projekt indulása óta. Már a LibreOffice 4-et több mint 80 millió, az 5-ös változatot 100 millió feletti számú felhasználó telepítette, remélhetőleg még ennél nagyobb sikert is elér az új verzió. Talán segíti ezt az is, hogy több kormány – köztük a magyar – is elkötelezte magát a nyílt forráskódú szoftverek támogatása mellett.

A komplex irodai alkalmazáscsomag minden, napjainkban, az irodákban előforduló feladat megoldását támogatja.

Szövegszerkesztője a professzionális funkciókkal, jellemzőkkel is rendelkező *Writer*, gazdasági-műszaki számítások, elemzésekhez használható eszköze a *Calc*, bemutatások, előadások látványos és hatásos segítője az *Impress*, adatbázis-kezelője az *Adabas* alapon készített *Base*, vektoros rajzoló programja a *Draw*. A Microsoft Office Equation Editorához hasonló matematikai egyenletszerkesztő a *Math* alkalmazás. Ezek többségéről külön kötetet is írunk, de egy összefoglaló „Biblia” jellegű kiadványt is megjelenítünk.

A programok mindegyike többé-kevésbé írja-olvassa az általánosan elterjedt Microsoft Office 2000-es változatától és más konkurens szoftvertermékekben készített állományokat. A többé-kevésbé azért kell említenünk, mert ha nem használunk az MS Office-ban különleges szolgáltatásokat, extra függvényeket, mezőkódokat, egyes VBA kódokat, bár a StarOffice kereskedelmi verziójában is csak egyes licenckonstrukciókban érhetők el a Microsoft Office-ról való migrálást elősegítő eszközök (például makrókonverter).

Ha kudarcot vallanánk, akkor az importálandó (más Office változattal előállított, de a LibreOfficeba beolvasandó) állományokból távolítsuk el a hibák okát. A Word a 2010-es változattól egyébként már kezeli az OpenDocument formátumot is. Az abban mentett anyagok beolvasása már több reménnyel kecsegtet.

A programcsomag saját grafikus felhasználói felülettel rendelkezik, amelyet a máshoz szokott felhasználó nehezen tud megszokni, de lassan meg lehet barátkozni vele. Ugyanis van néhány kimondottan kellemes szolgáltatása is (például az Explorer, a megtekintő, a tündérek vagy a segéd).

Külön érdeme a LibreOffice programcsomagnak, hogy egyaránt fut az elterjedt Microsoft Windows és a LINUX, Sun Solaris, BSD, OpenVMS, OS/2, IRIX, Mac OS operációs rendszerek alatt. Ráadásul a programcsomag már most több mint 100 nyelvet, köztük a magyart is támogatja.

Már a LibreOffice 5-höz átdolgozták a dokumentumexportáló és importáló szűrőket. PDF fájl exportálásakor az állományt elláthatjuk időbélyeggel is. A programcsomaghhoz új, szebb, egyértelműbb ikonokat dolgoztak ki. A Calc több táblázatkezelő függvényét továbbfejlesztették, néhány új függvényt is beépítettek. Az Impress és a Draw programokban több helyet biztosítanak a szerkesztésre. Az átdolgozott eszköztárak a leggyakrabban használt ikonokkal nyílnak meg.

A program támogatja a 64 bites Windows rendszereket is.

Az új Calc képes már a feltételes formázást is XLSX fájlba exportálni. A *PADLÓ* és a *PLAFON* függvényekhez az Excel kompatibilitást tovább erősítő paraméterezést alakítottak ki. Az Excel kompatibilitás biztosítása érdekében bevezették az *URL.KÓDOL* és *HIBA.TÍPUS*, *ÁTLAGHA*, *ÁTLAGHATÖBB*, *DARABHATÖBB*, *DARABTELI*, *XOR* és más, az időközben az Excel 2013-ban megjelent fontosabb függvényeket. A hivatkozásokban teljes oszlopokra (A:A) és sorokra (1:1) is hivatkozhatunk. A Calc programot képessé tették képes az Apple Numbers, Lotus 123 (wk3 és wk4) és a Quattro Pro (wq1 és wq2) fájlok importálására.

A legtöbbet a Calc programban tették a kompatibilitás érdekében. Mintegy tucatnyi új függvény mellett egységesítették az elnevezéseket, megjelent egy csomó olyan függvény, amely az Excel 2016-ban jelent meg. A legtöbb függvény (például *SZUM*, *SZORZAT*, *ÁTLAG*, *ÁTLAGHA*, *ÁTLAGHATÖBB*) 30 darabos paraméter-korlátozását megemelték 255-re.

A Writer már olvassa az AbiWord és a QuarkExpress fájlokat, és képes EPUB (2.0 és 3.0) formátumban exportálni (sajnos, rengeteg hibával). OpenPGP-vel aláírhatók és titkosíthatók a dokumentumok.

A legnagyobb újdonság azonban az új súgó és a Microsoft Office 2007-ben bevezetett szalagos felhasználói felület megjelenése a LibreOffice programjaiban.

A könyv szerkezete segít a LibreOffice 6 titkainak mind mélyebb megismerésében (a könyv megírásakor ez volt a legfrissebb verzió). Az első fejezetben írtuk le a program telepítésével, futtatásával, illetve a különleges, magas fokon integrált felhasználói felülettel kapcsolatos általános tudnivalókat. A következő fejezetek fokozatosan vezetnek be a programok használatába. Ezek már feltételeznek bizonyos – a korábbi fejezetekben ismertett vagy a gyakorlatban megszerzett – ismereteket, ezért a kezdők számára mindenképpen javasoljuk a könyv olvasását az első fejezetenél kezdeni.

Minden további fejezet épít a korábbi részekben taglalt részletekre, fogalmakra, amelyeket az adott, általában az első előfordulási helyen magyarázunk meg.

A leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Windows XP, illetve 7-10 operációs rendszerek vagy későbbi változataik alapfokú ismerete, de reméljük, haszonnal forgathatják a programcsomagot valamilyen UNIX változaton futtató felhasználók is. Mivel mi a programot a legjobban elterjedt Windows 7-10 operációs rendszer alatt futtatunk, ezt tükrözi szóhasználatunk, a Windowsos szakkifejezések alkalmazása is. Azonban némi asszociativitással ezek szintén alkalmazhatók a többi operációs rendszerekre is.

A könyvet ajánljuk azoknak, akik kényelmesen, gyorsan, tetszetős formában szeretnék elkészíteni dokumentumaikat, amihez ezúton is sok sikert kívánunk. Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2018. február

Köszönettel

a szerző.